HEYDE een kunstig Schilder en Tekenaar naar 't leeven, vooral van Kerken, Heerenhuizen en andere openbaare gebouwen. Verscheiden Tekeningen, door hem van 't Amsterdamsche Stadhuis gemaakt, heeft hij naaderhand opgeschilderd. Daarenboven is 'er van hem eene Schilderij van de Beurs dier Stad. Eindelijk hangt nog, in 't Kerkmeesters - Komptoir van de Nieuwe Kerk, van zijn penzeel eene kunstige afbeelding dier Kerke, van de Keizersgragt te zien. JAN VAN DER HEYDE overleedt, te *Amsterdam*, op den achtentwintigsten September des Jaars 1712, in den ouderdom van vijfenzeventig jaaren.

Zie VAN DER HEYDE, *Beschrijving der Slang-Brandspuiten*; HOUBRAKEN, enz.

HICHTUM, een Dorp in *Friesland*, in de Grietenij *Wonseradeel*, niet verre ten Noorden van de Stad *Bolsward* gelegen. Het Dorpje, op zich zelven van weinig aanziens, ontvangt merkelijken luister van de fraaie Lustplaatze, *Wibranda - State* genaamd, ten aanzien van Huizinge en Plantaadjen eene der grootsten en schoonsten van 't gantsche Gewest. Langen tijd diende dit Lusthuis tot een Zomerverblijf voor het doorluchtig geslagt van AILVA, en laatst, uit hetzelve, voor Jr. TJAARD VAN AILVA, Grietman van 't Distrikt. Naa hem was daar van de eigenaar Jr. WILKO, *Baron thoe Schwartzenberg en Hohenlandsberg*; naa wiens overlijden, nevens de Grietenij, het onlangs is gekoomen, aan deszelfs Neeve.

HIERGES (GILLES VAN BARLAIMONT, *Heer van*) Zoon van KAREL, *Baron van Barlaimont*, een moedig Krijgsman, in dienst des Konings van *Spanje*, geduurende den aanvang der Nederlandsche Beroerten, in welke hij den Aanhang des Prinsen VAN ORANJE meenig gevoeligen neep heeft toegebragt. De eerste maal, dat wij hem in 't open veld ontmoeten, is, in den Jaare 1568, in den Slag bij *Jemmingen*, daar hij 't bevel voerde over een Walsch Regiment, en medewerkte tot de zwaare nederlaag, den beminnelijken Graave LODEWYK VAN NASSAU toegebragt, waar door deeze genoodzaakt wierdt, met het ramp-

zalig overſchot zijns Legers, na Duitschland de wijk te neemen. In den Jaare 1572 bekwam hij het Stadhouderſchap van *Friesland*, en kort daarop, naadat hij de voornaamſte Steden van *Gelderland* den Prinſe VAN ORANJE hadt onttrokken, ook van dat Gewest. Merkelijk nadeel deedt hij aan het belegerde *Haarlem*, doordien hij, den Lekdijk bezettende, daar door een gebaanden weg open hieldt voor den toevoer van leevensmiddelen na het Spaanſche Leger, in 't welk men merkelijk gebrek begon te lijden. In den Jaare 1575 deedt hij eenen inval in *Westfriesland*, doch voerde 'er weinig anders uit, dan met plonderen en blaaken zijnen moed te koelen; waarnaa hij, met zijne benden, wederkeerde na de *Beverwijk*, alwaar hij zijn hoofdkwartier hieldt. Van daar, eerlang, zijnde opgebroken, ſloeg hij het beleg voor de Stad *Buuren*, en maakte 'er zich meester van, naa dezelve, twee dagen lang, met vijftien ſtukken Geſchut, heviglijk beſchooten te hebben. Deeze voorſpoed wekte zijnen moed om dieper in *Zuidholland* door te dringen. Eenige verſterking, zo van Ruiterij als Voetvolk, bekoomen hebbende, deedt hij, in de Maand Julij, zijn Leger, in drie kolommen, optrekken na *Bommel*, *Woudrichem* en *Schoonhoven*. 't Bleek eerlang dat dit een Krijgslist was, dienende om de Staatsgezinden te misleiden, wien de waan hadt bevangen, dat 'er een toeleg op *Gouda* in til was. In allerijl deedt HIERGES zijne drie benden zamenrukken, en vervolgens optrekken na *Oudewater*, 't welk hij, op den negentienden dier Maand, berende. Niet meer dan zevenhonderd weerbaare mannen vondt men in de Stad, deels Burgers, deels Soldaaten. Een onverſchoonlijken misſlag begingen de belegerden, door dien zij, zo als Prins WILLEM hun vermaand hadt, om het te velde leggende hooi niet te verliezen, verzuimden, het omleggende Land onder water te zetten. Toen zij te laat hun verzuim bemerkten, wierdt hun dit onmogelijk gemaakt, doordien HIERGES zich ſpoedig meester maakte van de Sluis, digt bij de Stad, door middel van welke de Overſtrooming moest worden uitgewerkt. Het ſchandelijk verlaaten van een Blokhuis, door een Duitſchen Overſte, ſtelde den Veldheer in ſtaat, om door het ſtoppen van de Yſſel, en belegerden allen toevoer van leevensmiddelen af te ſnijden. HIERGES thans de Batterijen

op-

opgericht en met achtentwintig Stukken Geſchut beplant hebbende, eischte de Stad op. Men verzogt drie dagen beraad; doch zij gunde ſlegts twee uuren. Deeze waren niet verloopen, of het ſchieten nam eenen aanvang, met zo veel hevigheids, dat op éénen dag zestienhonderd Kogels op de Stad verſchooten wierden. Eindelijk waagde men eenen Storm, die wel haast van de bemagtiginge der Stad gevolgd wierdt. De gruwelen, moorderijen en plonderingen, welke hier gepleegd wierden, gaan bijkans het geloof te boven. Zie een berigt daarvan op 't Art. OUDEWATER. Van hier trok HIERGES op na *Schoonhoven*. Om 't Koorn te ſpaaren, hadt men ook hier verzuimd, door de bewerking eens Burgemeesters, het Land onder water te zetten. Vergeefs ſchikte Prins WILLEM eenige Schepen tot hulpe derwaarts. Door ſchieten van buiten, en door de onwilligheid veeler Burgeren tot noodigen tegenweer, wierdt de Veldheer ook deezer Stad meester, doch bij verdrag, waarbij, voor 't Krijgsvolk, de vrije uittogt wierdt bedongen. Naa deeze voordeelen liet HIERGES de gedagten gaan over de bemagtiging der Stroomen, in den oord, in welken hij zich thans bevondt. Zijn kloek beleid deedt hem hier in zo gelukkig ſlaagen, dat hij, binnen korten tijd, van den Ysſel, de Lek en de Merwede genoegzaam meester wierdt. Toen zondt hij den Graaf VAN MEGEN, gehuwd aan zijne Zuster, met een gedeelte zijns Legers, op *Woerden* af; welks bemagtiging, egter, hem mislukte.

Het Krijgsbedrijf was, intusſchen, niet de eenige werkzaamheid, waar mede zich HIERGES onledig hieldt. Nu en dan bediende men zich ook van hem tot gewigtige Staatshandelingen. In den Jaare 1576 gebruikte hem de Raad van Staate, zittende te *Bruſſel*, om de Steden van *Holland* en *Zeeland*, die het met den Prinſe VAN ORANJE hielden, ſchriftelijk voorſlagen te doen tot onderwerpinge aan den Koning van *Spanje*; die, evenwel, niet wierden aangenomen. In 't volgende jaar was hij een der Gemagtigden, welke, in naame van den Landvoogd Don JAN VAN OOSTENRYK, te *Geertruidenberg* verſcheenen, om de Provincien *Holland* en *Zeeland* te beweegen tot het aanneemen van het, zo genaamde, Eeuwig Gebod, onlangs door den Koning van *Spanje* afgekondigd; als mede om Prins WILLEM DEN I,

door het uitlooven van eenige bijzondere voordeelen, tot het aangaan van een Verdrag met den Landvoogd over te haalen. Men weet, dat van geen van beiden iets geworden is. Gelukkiger slaagde hij in zijn aandeel, in den verrassenden, of liever verraaderlijken, toeleg van Don JAN, op het Kasteel van *Namen*, in den Jaare 1577. De Landvoogd, naamelijk, die zich binnen de Stad ophieldt, ter jagt zullende gaan, hadt, door HIERGES en deszelfs drie Zwagers, den Slotvoogd zijne begeerte laaten aanzeggen, om in 't voorbij rijden het Kasteel te bezigtigen. Binnen gelaaten zijnde, rukken de Heeren gezamentlijk de Pistoolen uit den Koker, roepen eenige Ruiters te hulpe, digt daar bij in eene hinderlaage verborgen, en maaken zich alzo meester van de Vestinge. Voorts zich, op 's Landvoogds bevel, van *Charlemont* verzekerd hebbende, noodzaakte hij, in 't volgende jaar, den Graaf VAN HOHENLO, die het beleg voor *Roermonde* hadt geslagen, van daar op te breeken, en met zijne Troepen elders de wijk te neemen. In den Jaare 1579 was HIERGES tegenwoordig in de belegering van *Maastricht*, door den Hertog VAN PARMA. Doch hier eindigde hij de loopbaane van zijnen Krijgsroem. Naadat zijn Vader, niet lang te vooren, overleeden was, nam hem een vijandlijke Kogel weg, tot groote droefheid van den Veldheer, die in hem een der bekwaamste Legerhoofden verloor.

Zie STRADA, WAGENAAR en andere.

HILLEGERSBERG, een Dorp en Heerlijkheid in *Schieland*, ter wederzijde van de rivier *de Rotte*, dus genaamd, meent men, naar zekere HILLEGARDIS, eene Martelaaresse, bij de Roomsche Kerk als eene Heilige geëerd, en van eenen Berg, of Zandheuvel, op welken het Dorp gebouwd is. De geleerde HADRIANUS JUNIUS, insgelijks den Dorpsnaam van eene Vrouwe, dus geheeten, afleidende, noemt haare eene *Waarzegster*, en haalt, 't welk vreemd is, met een voorkoomen van vertrouwen, van haare Voorzeggingen aan. In den Jaare 1732 wierden op de Verpondingslijsten deezer Heerlijkheid gebragt zeshonderdtwintig Huizen, een Kruidmolen en twee Koornmolens,

A Rademaker fecit

HILLEGOM

1607

lens. Het Dorp *Bergſenhoek* legt mede in dit Ambagt. *Hillegersberg* is geen onaangenaam Dorp. De nette Kerk, een overoud gebouw, pronkt inzonderheid met eene menigte geſchilderde glazen, door verſcheiden handen aan haar geſchonken. Eertijds ſtondt, pas buiten de muuren van het Kerkhof, een Kaſteel, het Reuzenhuis genaamd, afkomſtig van het beroemd Geſlagt der Heeren VAN MATENES. Niets dan eenige brokken zijn 'er van in weezen.

Zie VAN HEUSSEN, SPAAN, *Beſchrijving van Rotterdam.*

HILLEGOM, een vermaaklijk Dorp, in *Rhijnland*, waar van de Ambagtsheerlijkheid thans behoort aan den Heere JAN SIX, Oud-Schepen der Stad *Amſterdam*, als zijnde door eenen van deszelfs Voorzaaten, den Heer Mr. JAN SIX, in den Jaare 1722, toen reeds Heer van *Vromade*, uit de Landſchaps Domeinen aangekogt, voor eene ſomme van achttienduizend en vijfhonderd Guldens. Zeer aangenaam is de gelegenheid deezes Dorps, aan den Heerenweg, tusſchen *Haarlem* en *Leiden*, zo van wegens den menigvuldigen doortogt van Reizigers, als om de bekoorlijkheid der omringende Landſtreeke, in welke het oog zich kan verlustigen op eene groote verſcheidenheid van fraaie gezigten. Op het Plein in het Dorp ſtaan Lindeboomen, die, in hoogte en ouderdom, hier te Lande weinigen hun gelijk hebben. Het tegenwoordig Kerkgebouw draagt nog kennelijke blijken van deszelfs voorgaande veel grootere uitgeſtrektheid. Kunstkenners beſchouwen en roemen den Kerktoren, als een Meesterſtuk van Bouwkunde. Veel aſtrek is 'er, van wegen derzelver ſmaaklijkheid, in fruiten, moeskruiden en vrugten, welke hier gekweekt worden. Volgens de jongſte opgaave van den Jaare 1732, ſtonden te *Hillegom* honderdvijfenvijftig Huizen. De Lustplaats van den Ambagtsheere, van tijd tot tijd, merkelijk verfraaid en verbeterd, verſtrekt het Dorp tot geen gering ſieraad. Onder hetzelve, aan de Hillegommerbeek, aan den Trekvaart van *Haarlem* op *Leiden*, ſtaan eenige Kalkovens. Ook legt aan deeze Beek, het van ouds genaamde *Hof van Hillegom*, een oud Leen van *Holland*, reeds voor bijkans driehonderdvijftig jaaren be-

kend, en in laatere tijden, of misschien nog heden, de eigendom van het Haarlemsche Geslagt VAN SYPESTEIN.

Zie *Tegenwoordige Staat van Holland.*

HILVERSUM, een Dorp in *Gooiland*, omtrent twee uuren gaans van de Stad *Naarden*, zeer bekoorlijk in zijne ligging, van wegen de verscheidenheid van verschietzigten, midden in hoogten en heuvels, die meestal beplant en bezaaid worden. Indien men kan afgaan op de Verpondingslijsten van de Jaaren 1632 en 1732, moet het Dorp, in dien tusschentijd, zeer aanmerkelijk in bloei toegenomen, en 't getal der Huizen met driehonderdzeventien vermeerderd zijn. Want in 't eerstgemelde jaar telde men 'er slegts honderdzesenveertig, en in het laatste vierhonderddrieënzestig Huizen. Hoe veel het tegenwoordige getal bedraage, is ons niet gebleeken, zints den schroomlijkend brand, welke, op den vijfden Junij des Jaars 1766, bijkans het geheele Dorp in een puinhoop veranderde. Eene aandoenlijke Beschrijving van dat deerli k ongeval is te vinden in het bekende Weekschrift *de Philosoof.* Zedert, egter, is de Plaats, in bijkans ongelooflijk korten tijd, wederom in bloei gereezen. De voornaame bron daar van is, deels de Landbouw, deels de Reederij van zekere gestreepte Katoenen Stoffen, onder den naam van *Hilversummer Bont* bekend. Daarenboven wordt 'er eene menigte Gang- en Vloerkleeden bereid. 't Een en ander houdt 'er een goed getal Weefgetouwen aan den gang. De Kerk der Hervormden is een zwaar gebouw, met een hoogen Toren, die, over de Heide, op een merkelijken afstand zigtbaar is. Men vindt 'er ook zeer veele Roomschgezinden.

HINCKART, (JAN VAN) Heer van *Ohain*, *Corbaix*, *Wattingies*, een *Brabantsch* Ridder, en Lid der zamenverbondene Edelen, was de Zoon van JAN, Heere van *Ohain*, Ridder, en van CHARLOTTE D'AILLY, Vrouwe van *Wattingies* en *Cherfontaine.* Tot een weinig naa het midden der voorgaande Eeuwe bloeide dit doorluchtig Geslagt. MAXIMILIAAN VAN HINCKAART, *Heer van Berg*, het laatste mannelijk oir van hetzelve, overleedt

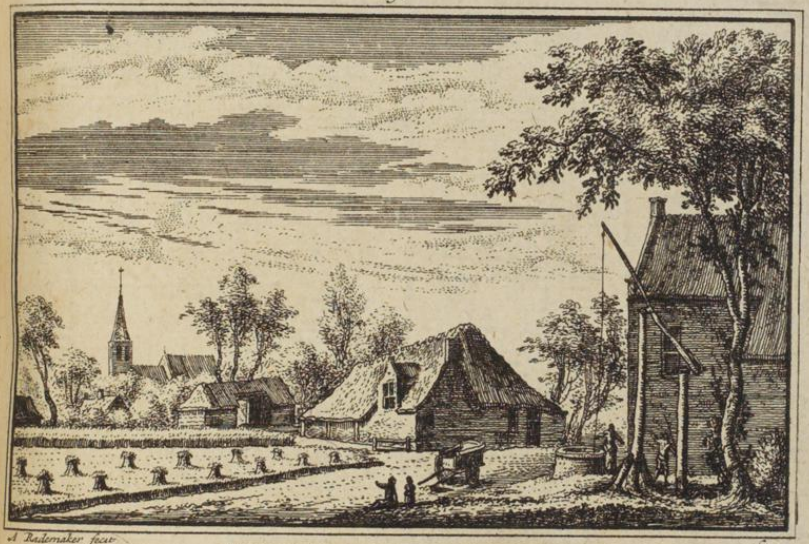

A. Rademaker fecit

HILVERSUM Int Gooy

1009

leedt in den Jaare 1657. Met veel plegtigheids wierdt het Geslagtwapenen nevens hem begraaven. Onze HINCKART, die het ampt van Postmeester Generaal en Grootjaagermeester van *Brabant* bekleedde, hoewel hij het Verbondschrift der Edelen ondertekend hadt, schijnt, in den beginne, geenen hoofdrol gespeeld te hebben. Althans vinden wij van hem, behalven zijne Naamtekening op het veelgerugtmaakende Schrift, niets bijzonders aangetekend, vóór het Jaar 1577. Doch zints dien tijd schijnt hij zich te hebben laaten gebruiken, tot de gewigtigste handelingen en onderneemingen, ter reddinge van het Vaderland; als mede, rijklijk gedeeld te hebben in het vertrouwen van Prinse WILLEM DEN I. Men weet, dat, in 't gemelde jaar, binnen *Gend*, een zeer zwaar oproer voorviel. Zijne Doorluchtigheid, veel belangs hebbende bij de wijze van den afloop dier gebeurtenisse, zondt den Heer *van Ohain* derwaarts, om agt te geeven op het geen 'er voorviel. De Heer WAGENAAR verhaalt, dat *de Heer van Dolhain* tot deeze gewigtige bezending wierdt gebruikt. Doch de Heer TE WATER is van oordeel, dat die anderzins oplettende en naauwkeurige Historieschrijver eenen anderen persoon, naamelijk ADRIAAN DE BERGES, Heer *van Olhain*, of *Dolhain*, verkeerdelijk, daar voor zal genomen hebben. Toen naderhand, in den Jaare 1580, de Onderhandelingen met den Hertog VAN ANJOU waren begonnen, over het aanvaarden van de Hooge Overheid deezer Landen, wierdt VAN HINCKART, van wegens de Staaten van *Brabant*, aan dien Prinse gezonden, om de groote zaak te sluiten. Naderhand deedt hij, nevens Doktor JOANNES JUNIUS, eenen keer na *Engeland*, om op spoed van 's Hertogs overkomste aan te dringen. Volgens den voortreffelijken Schrijver der Historie van het Verbond en de Smeekschriften der Nederlandsche Edelen, zou de Heer WAGENAAR, door gelijkheid van naamen misleid, hier, van nieuws, den boven aangeweezen misslag begaan hebben. Het laatste bedrijf, welk wij, aangaande den Heere VAN OHAIN, vermeld vinden, was zijne reize na *Frankrijk*, om, nevens andere Gezanten, uit naame der Algemeene Staaten, de bescherming en Opperheerschappij deezer Landen aan den Koning diens Rijks op te draagen. De Heer VAN OHAIN overleedt in Januarij des Jaars 1585, en

wierdt

wierdt te *Antwerpen* begraaven. Bij zijne Huisvrouwe, LUCRETA RANDENRODE VAN DER AA, liet hij naa vier Dogters. De oudſte van deeze, KATHARINA VAN HINCKART, wierdt de echtgenoote van den vermaarden KAREL VAN LEVIN, *Heere van Famars*, eenen der Medeondertekenaaren van het Verbond der Edelen, wakker Voorvegter der Vrijheid, en die voor de zaak des Vaderlands het leeven liet.

Zie BOR, HOOFT en TE WATER.

HINDELOPEN, de laatſte, in rang, onder de elf Steden van *Friesland*, legt in het Zuidelijk gedeelte van dat Gewest, aan de Zuiderzee, tusſchen *Stavoren* en *Workum*. Haaren naam, wil men, zou zij ontleend hebben van de Diergaarde, welke, van ouds, de *Frieſche* Koningen, toen dezelve hun verblijf hielden te *Stavoren*, gehad hebben op den grond, op welken thans de Stad legt, en waar in, onder ander Vee, ook *Hinden* zouden bevaard zijn geworden. Van hooge Oudheid moet voorzeker deeze Stad weezen, indien 't waarheid zij, dat dezelve, naa alvoorens, verſcheiden maalen, ten doel geſtaan te hebben aan de uitplonderingen en brandſtigtingen der alvernielende *Normannen*, in den Jaare 1255 tot eene Stad verheeven, en door den Potestaat en de Staaten van 't Gewest met verſcheiden Vrijheden en Voorregten is begiftigd. Aanzienlijke Gebouwen vindt men in deeze Stad niet. Alleenlijk pronkt de Kerk der Hervormden met eenen niet ongevalligen hoogen Toren. Door twee Leeraars wordt in deeze Kerk de dienst waargenomen. Zints eene ſcheuring, voor ongeveer veertig jaaren onder de Doopsgezinden voorgevallen, hebben dezelve hier twee Gemeenten, ieder van welke door éénen Leeraar wordt bediend. Voorts zijn de Burgerhuizen meestal eenzelvig en van gelijke hoogte: zo dat men van buiten de Plaats naderende, daar omtrent weinig onderſcheids gewaar wordt. Koophandel gaat 'er niet om, welke eenigen naam mag hebben; de meeſte inwooners zijn Schippers of Bootsgezellen, welke des Zomers op de Oostzee en Noorwegen vaaren, met zekere groote Schepen, *Fluiten* genaamd, en den Winter onder hun gezin aan Land doorbrengen. 't Geen deeze Stad

der

DE HAVEN TE HINDELOOPEN.

der opmerkinge waardig maakt, is, dat de Oude Friesche Landtaal, hier en in 't nabuurig Dorp *Molquerum*, zuiverder dan elders in 't geheele Gewest, gesproken wordt: zodat de inwooners van andere Steden en Oorden van *Friesland* dikmaals moeite hebben, om de *Hindelopers*, in hunne taale onder elkander spreekende, in alles te verstaan. Bij deeze bijzonderheid koomt nog hunne Kleedij, vooral die der Vrouwen, welke, vooral het hoofddekzel, van die der overige Friezen zeer aanmerkelijk verschilt. De Regeering der Stad bestaat uit vijf Burgemeesteren, wien een Sekretaris is toegevoegd, en zeven Vroedschappen.

Hinderdam, een Schans in de rivier de *Vegt*, omtrent een uur gaans boven de Stad *Weesp*, al vroeg aldaar aangeleid, om aan den vijand, aan dien oord, eenen inval in *Holland* te beletten, en den toegang na *Amsterdam* af te snijden. Naadat de *Franschen*, in den Jaare 1672, meester zijnde van *Utrecht*, door overmagt zich daar van hadden meester gemaakt, is dezelve, naa de ontruiming, in den volgende Jaare 1673, merkelijk verbeterd.

Hinderstein, (*'t Huis*) in 't Overkwartier van 't Sticht van *Utrecht*, in de Heerlijkheid van *Over- en Nederlangbroek*, boven de Stad *Utrecht* geleegen, was reeds bekend in den Jaare 1436. Het Huis bestaat voornaamelijk uit eenen grooten vierkantigen Toren, van eene fraaie gedaante, met eene wooning daar nevens. In vroegere dagen hadt het Huis, aan den weg, een aanzienlijken Voorbrug; door ouderdom en gebrek aan onderhoud vervallen zijnde, is dezelve, al voor langen tijd, geheel weggebroken.

Hobreede, eene kleine Buurt, in *Noordholland*, ten Zuiden van het aanzienlijk Dorp *Oosthuizen*, aan de Beemster gelegen, met welk Dorp deeze Buurt voorheen plagt vereenigd te zijn. In de Kerk, welke klein is, wordt, zedert het einde der voorgaande Eeuwe, door een Proponent, of een Prediker, die geen Lid van de Klasis is, de dienst waargenomen. Van hier dat dit Kerkje geene eigen Lidmaaten heeft,

maar